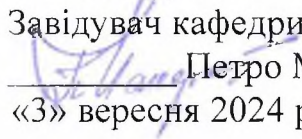

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
 Петро МАКАРЕНКО
«3» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА

освітньо-професійна програма Економіка і міжнародний бізнес
спеціальність 051 Економіка
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь Бакалавр
навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2024 – 2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни Університетська освіта для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка і міжнародний бізнес спеціальності 051 Економіка

Мова викладання: державна

Розробник: Загребельна Ірина, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

«03» вересня 2024 р.

Ірина ЗАГРЕБЕЛЬНА

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин
протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньої програми
Економіка і міжнародний бізнес
«03» вересня 2024 р.

Ольга ЧЕРНОВА

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності «Економіка»
протокол від 03 вересня 2024 року №1

Ольга ДИВНИЧ

©ПДАУ 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1/051ЕМБ_бд_2024
Семестр	1
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Підготовка студентів до навчання у закладі вищої освіти, відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації, послідовний цільовий виклад основних питань, які допоможуть студентам першого курсу швидко адаптуватися до «нового» для них освітнього середовища відповідно до сучасних освітніх тенденцій, вимог Європейського простору вищої освіти, особливостей освітньої діяльності в університеті.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Університетська освіта» ґрунтується на загальних поняттях про вищу освіту та навчання в закладах вищої освіти, які формуються при вивченні предметів шкільної програми.

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

5. Програмні результати навчання

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

**Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними
результатами навчання**

Програмний результат навчання (визначений ОП)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.	знати основні поняття що стосуються освіти, вищої освіти, організації освітнього процесу та принципи академічної доброчесності й неприпустимості корупції використовувати набуті знання при написанні та оформленні академічних письмових робіт
ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.	уміти критично аналізувати процеси, які відбуваються у Європейському просторі вищої освіти та у закладі вищої освіти
ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.	розуміти особливості фахової підготовки у закладі вищої освіти

6. Методи навчання і викладання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення, бесіда;*

наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*

практичні методи: *вправи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування, підготовка реферату/доповіді;*

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.*

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, кейс-метод, «Мозковий штурм».*

комп'ютерні і мультимедійні методи: *використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.*

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: *опитування, бесіда, доповідь;*

методи письмового контролю: *письмове виконання практичних завдань, самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.*

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вища освіта в контексті Болонського процесу

Головні тенденції розвитку вищої освіти в європейських країнах. Світові освітні системи. Особливості підготовки фахівців в університетах США. Реорганізація університетської освіти у Франції. Перспективи розвитку університетської освіти в Італії. Тенденції розвитку університетської освіти в розвинутих країнах Європи і світу. Особливості університетської освіти в Україні.

Тема 2. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти

Структура та форми організації процесу навчання. Навчання як різновид педагогічного спілкування. Закон України «Про вищу освіту». Основні положення ПДАУ,

що стосуються регламентації навчального процесу. Процедура вибору навчальних дисциплін студентами. Академічна мобільність: види і форми. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувачів вищої освіти. Трансфер освітніх технологій в країнах Європейського Союзу та Україні.

Тема 3. Академічна доброчесність та протидія корупції

Академічна культура і етика у вищій освіті. Доброчесність викладача і студента. Академічна порядність, академічна цілісність через поєднання фундаментальних цінностей: чесності, довіри, поваги, справедливості, відповідальності. Основні прояви академічної нечесності в академічному світі. Методи запобігання академічної нечесності; моральний осуд. Західний досвід покарання за нечесність. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності. Положення щодо регулювання етичних норм; кодекси честі університетів; правила поведінки студентів. Визначення та поняття корупції. Запобігання і протидія корупції. Академічна доброчесність при підготовці магістрів та здобувачів доктора філософії (PhD) в країнах Європейського Союзу та Україні.

Тема 4. Академічна доброчесність у письмових роботах

Види академічних письмових робіт (курсова робота, звіт про проходження практики, кваліфікаційна робота) реферат, доповідь, презентація, есе, анотація, рецензія, проєкт) та їх особливості. Правила оформлення використаних джерел. Види оформлення використаних джерел. Правила оформлення посилань відповідно до ДСТУ 8302:2015.

Тема 5. Соціально-культурна інфраструктура закладу вищої освіти

Особливості соціально-культурної інфраструктури закладу вищої освіти. Характеристика основних складових соціально-культурної інфраструктури ПДАУ. Бібліотека як складова соціально-культурної інфраструктури закладу вищої освіти. Кращі бібліотеки світу та України. Довідково-бібліографічний апарат. Каталог, систематичні каталоги, картка каталогу, систематизація даних, бібліографія. Універсальна десяткова класифікація (УДК). Бібліотечно-бібліографічна класифікація (ББК). Психологічна служба, Інститут омбудсмена учасників освітнього процесу (уповноваженого з прав людини) ПДАУ.

Тема 6. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи

Зародження та розвиток студентського самоврядування як невід'ємного елементу університетської освіти. Діяльність органів студентського самоврядування та його роль в розбудові сучасної вищої школи. Зарубіжний досвід організації та функціонування студентського самоврядування в закладах вищої світи. Структура студентського самоврядування. Положення ПДАУ «Про студентське самоврядування». Студентське самоврядування і наукова діяльність ННІ ЕУПІТ.

Тема 7. Фахова підготовка у закладі вищої освіти

Компетентнісний підхід в системі фахової підготовки економістів. Стандарт вищої освіти спеціальності 051 Економіка та його структура. Зміст та структура освітньої програми Економіка і міжнародний бізнес. Структура фахової підготовки в закладах вищої освіти та її характеристика. Умови ефективного розвитку особистості майбутнього фахівця-економіста. Формування професійної свідомості економіста.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Вища освіта в контексті Болонського процесу	12	2	2	8
Тема 2. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти	16	4	2	10
Тема 3. Академічна доброчесність та протидія корупції	14	2	2	10
Тема 4. Академічна доброчесність у письмових роботах	12	2	2	8
Тема 5. Соціально-культурна інфраструктура закладу вищої освіти	12	2	2	8
Тема 6. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи	12	2	2	8
Тема 7. Фахова підготовка у закладі вищої освіти	12	2	2	8
Усього годин	90	16	14	60

8. Теми практичних занять

Назва тем	Кількість годин
Тема 1. Вища освіта в контексті Болонського процесу	2
Тема 2. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти	2
Тема 3. Академічна доброчесність та протидія корупції	2
Тема 4. Академічна доброчесність у письмових роботах	2
Тема 5. Соціально-культурна інфраструктура закладу вищої освіти	2
Тема 6. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи	2
Тема 7. Фахова підготовка у закладі вищої освіти	2
Усього годин	14

9. Теми самостійної роботи

Назва тем	Кількість годин
Тема 1. Вища освіта в контексті Болонського процесу	8
Тема 2. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти	10
Тема 3. Академічна доброчесність та протидія корупції	10
Тема 4. Академічна доброчесність у письмових роботах	8
Тема 5. Соціально-культурна інфраструктура закладу вищої освіти	8
Тема 6. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи	8
Тема 7. Фахова підготовка у закладі вищої освіти	8
Усього годин	60

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.	- обговорення теоретичних питань; - розв'язування тестів; - реферат/презентація; - виконання завдань самостійної роботи (письмове завдання, глосарій).
ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.	
ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях впродовж семестру у формі обговорення теоретичних питань; розв'язування тестів; виконання реферату/презентації; виконання завдань самостійної роботи (письмове завдання, глосарій).

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Обговор. теорет. питань	Розв'яз. тестів	Виконання завдань самостійної роботи				
			Письмове завдання	Глосарій	Реферат	Презентація	
Тема 1. Вища освіта в контексті Болонського процесу	3	2	3	2			10
Тема 2. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти	3	2	3	2			10
Тема 3. Академічна доброчесність та протидія корупції	3	2	3	2			10
Тема 4. Академічна доброчесність у письмових роботах	3	2	3	2			10
Тема 5. Соціально-культурна інфраструктура закладу вищої освіти	3	2	3	2			10
Тема 6. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи	3	2	3	2			10
Тема 7. Фахова підготовка у закладі вищої освіти	3	2	3	2			10

За будь-якою темою на вибір					10		10
За будь-якою темою на вибір						20	20
Разом	21	14	21	14	10	20	100

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом – залік.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання обговорення теоретичних питань

Кількість балів	Критерії оцінювання
2-3	відповідь правильна, обґрунтована, осмислена та характеризує наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання та повністю відображає визначений результат навчання за темою.
1-2	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання.
0-1	відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями.

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-2	По кожній темі 10 тестових завдань. Бали: від 0-2 (по 0,2 балів за кожну правильну відповідь)

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-10	проблема, яка розглядається в рефераті, викладена повно, послідовно, логічно; список використаних джерел 5-6 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії: здобувач при захисті реферату повністю демонструє засвоєний результат навчання за темою реферату.
4-6	тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки щодо відповідності результату навчання, логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки, здобувач при захисті реферату/есе не повністю володіє матеріалом щодо результату навчання за темою реферату/есе.
0-3	тема реферату нерозкрита або ж повністю не розкриває заявлений результат навчання, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами, здобувач відмовляється від захисту.

Шкала та критерії оцінювання підготовки презентації

Кількість балів	Критерії оцінювання
15-20	зміст презентації відповідає темі та результату навчання; наявність творчого підходу складання презентації; якісно підготовлена практична розробка, дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічних вимог, наявності електронного (на носіїві) матеріалу презентації.
7-14	наявність незначних недоліків у відповідності теми презентації заявленому результату навчання, виконанні презентації та її оформленні.
0-6	наявність суттєвих недоліків або ж повній невідповідності теми презентації результату навчання, вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

Шкала та критерії оцінювання питань самостійної роботи (письмове завдання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2-3	вірно розкриті питання самостійної роботи; з.в.о. демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки.
0-1	з.в.о. демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні.

Шкала та критерії оцінювання питань самостійної роботи (глосарій)

Кількість балів	Критерії оцінювання
1-2	Глосарій складено за максимальною кількістю термінів з теми (до 10 термінів)
0-1	Глосарій складено за мінімальною кількістю термінів (1-2 терміни)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер, мережа Wi-fi, мультимедійне забезпечення (проектор), проекційний екран, презентації, Електронна бібліотека ПДАУ, Електронний репозитарій ПДАУ, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle

13. Політика навчальної дисципліни

1. Терміни виконання та перескладання регламентуються Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <http://surl.li/qhurvx> та Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті <http://surl.li/dcdadab>.

Здобувач вищої освіти, який з поважних причин, підтверджених документально, не підлягав поточному контролю і набрав кількість балів меншу, ніж межа незадовільного навчання (не більше 59-ти балів за 100-бальною шкалою), зобов'язаний у тижневий термін після отримання довідки, затвердженої закладом охорони здоров'я або іншого підтверджувального документа, подати їх до директорату. У такому разі розпорядженням директора навчально-наукового інституту визначається термін ліквідації поточної академічної заборгованості і йому видаються аркуші поточної успішності здобувача вищої освіти.

Здобувач вищої освіти, який є недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю без поважної причини, має підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості, що розробляється працівниками

директорату та затверджується директором навчально-наукового інституту. Термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості встановлює директорат, але зазвичай не довше, ніж два тижні після початку наступного навчального семестру.

Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

2. Академічна доброчесність. Нормативно-правові акти стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці «Академічна доброчесність» сайту ПДАУ <http://surl.li/irohph>. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <http://surl.li/sbyeab> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <http://surl.li/cbcogm>. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); пошуки джерел інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

3. Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини.

4. Неформальна/інформальна освіта

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: <http://surl.li/britcc>.

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 1. Вища освіта в контексті Болонського процесу	Prometheus	Україна на шляху до ЄС	https://prometheus.org.ua/course/course-rse-v1:Prometheus+UAEU101+2023_T2
Тема 2. Організація освітнього процесу та фахової підготовки у закладі вищої освіти	Prometheus	Зрозуміло про конфлікт інтересів	https://prometheus.org.ua/course/course-rse-v1:NAZK+COI_SIMPLE+2021_T3
Тема 3. Академічна доброчесність та протидія корупції	EdEra	Академічна доброчесність	https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:AmericanCouncils+AcIn101+AcIn2019/about
Тема 3. Академічна доброчесність та протидія корупції	Prometheus	Дослідження корупції: Як це працює?	https://prometheus.org.ua/course/course-rse-v1:IRF+CSHW101+2018_T1
Тема 3. Академічна доброчесність та протидія корупції	Prometheus	Боротьба з корупцією	https://prometheus.org.ua/course/course-rse-v1:NAUKMA+ANTICOR101+2015_T2

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 5. Соціально-культурна інфраструктура закладу вищої освіти	Prometheus	Громадська та політична участь: базовий курс	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CPP101+2021_T1_rse-
Тема 6. Студентське самоврядування як невід’ємна складова демократизації вищої школи	Prometheus	Життєстійкість молоді в умовах криз	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+RESILIENCE101+2022_T3_rse-

5. Оскарження результатів оцінювання регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <http://surl.li/blxuuj>.

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ’єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заява щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора навчально-наукового інституту.

Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов’язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача, який проводив контрольний захід.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII зі змінами і доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті: Наказ ректора № 275 від 15 вересня 2021 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaopro-osvitniyprocespravlene.pdf>.

3. Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Томаневич Л.М. Університетська освіта: навчальний посібник (рек. МОН України). 3-є вид. В-во Магнолія. 2021. 304 с.

4. Дорогань-Писаренко Л., Безкровний О., Лега О., Песцова-Світалка О. Університетська освіта: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2020. 142 с. <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0e6720a3-b02f-4d1d-86df-e4d9f122049c/content>.

5. Товканець Г. Університетська освіта. Навчальний методичний посібник. К. Вид-во «Кондор». 2018. 182 с.

Допоміжні

1. Вавренюк С.А. Організаційно-правовий механізм державного управління вищою освітою України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 17. С. 54-58.

2. Волкова Н., Світлична А., Михайлова О. Новаторські підходи до візуалізації інформації в освітньому процесі. *Актуальні питання забезпечення якості вищої освіти* : матеріали 55-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів. Полтава: ПДАУ, 2024. 250 с. С. 96-98.

3. Галич О.А., Світлична А.В., Загребельна І.Л. Вища освіта в Україні: виклики і перспективи. *Модернізація освітньої діяльності та проблеми управління якістю підготовки*

фахівців в умовах діджиталізації: матеріали 52-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів (м. Полтава, 24-25 лютого 2021 р.). Полтава: ПДАА, 2021. С. 111-114.

4. Дядик Т.В., Загребельна І.Л., Касян К.А. Вплив сучасної освіти на формування конкурентоспроможної особистості – фахівця. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 63. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/63_2022/25.pdf.

5. Дядик Т.В., Загребельна І.Л. Тренди вищої освіти в Україні. *Актуальні питання забезпечення якості вищої освіти: матеріали 55-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів*. Полтава: ПДАУ, 2024. С. 125-127. <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9729/zbirnykmetodkonferenciya2024.pdf>.

6. Дядик Т.В., Загребельна І.Л., Світлична А.В. Формування «колеса бренду» закладу вищої освіти та його просування на ринку освітніх послуг. *Науковий економічний журнал «Інтелект XXI»*. №3. 2021. С. 77-81. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2021/2021_3/16.pdf.

7. Дячков Д.В., Світлична А.В. Штучний інтелект: перспективи і виклики використання в освітньому процесі. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. №5(5). С.834-842.

8. Кирилюк Є., Дядик Т., Левченко В. Менеджмент проєктів енергозбереження та інвестицій в енергоощадні заходи в навчальних закладах. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2022. Vol. 6, № 4. URL: <https://is-journal.com/is/article/view/210/119>.

9. Кодекс академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету: Наказ ректора № 264 від 21 серпня 2024 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobrochesnostinasayt.pdf>.

10. Світлична А.В., Дядик Т.В., Загребельна І.Л. Вища освіта в Україні: виклики сьогодення. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал*. 2022. № 2(7) 2022. С. 623-633. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/1129/1126>.

11. Світлична А.В., Дядик Т.В., Загребельна І.Л. Особливості формування та просування бренду закладу вищої освіти. Матеріали 53-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Сучасні освітні технології та інноваційні методики навчання в підготовці здобувачів вищої освіти: досвід та перспективи». Полтава. 2022. С. 110-112.

12. Світлична А.В., Загребельна І.Л. Вища освіта в Україні в умовах воєнного стану. Матеріали конференції професорсько-викладацького складу ПДАУ за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 112-113.

13. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). К.:ТОВ «ІЦС», 2015. 32 с.

14. Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти URL: <http://www.mon.gov.ua/images/education/higher/bolpr/strateg.doc>.

15. Cambridge Academic English. An Integrated Course for EAP Intermediate student's Book. Cambridge University Press. Великобританія. 2012. 180 с.

16. Jenson, J., & Droumeva, M. Revisiting the media generation: Youth media use and computational literacy instruction. *E-Learning and Digital Media*, 14(4), 2017. P. 212-225.

17. Panasenکو N., Myrna O., Svitlychna A. Integrated assessment of the corruption level in the world. *Economic Annals-XXI*. 2021. №191(7-8(1)). P. 4-15. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V191-01>. URL: <http://ea21journal.world/index.php/ea-v191-01>.

18. Parchomiuk, M., Zubrzycka-Maciąg, T. Pracujący studenci. Wybrane korelaty konfliktu i wzbogacenia. *Forum Oświatowe*, vol. 29(1), 2017. p. 149-166.4

19. Westfall-Rudd, D., Vengrin, C., and Elliott-Engel, J. (eds.) Teaching in the University: Learning from Graduate Students and EarlyCareer Faculty. Blacksburg: Virginia Tech College of Agriculture and Life Sciences. 2022. https://vtechworks.lib.vt.edu/bitstream/handle/10919/102307/Teaching_in_the_University.pdf?sequence=13&isAllowed=y.

Інформаційні ресурси

1. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.
3. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Полтавського державного аграрного університету. URL: <http://www.pdau.edu.ua>.
5. Положення про освітню діяльність ПДАУ URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist>.